

ФАКТОРИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНИХ ВІДНОСИН У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Байдюк Н. В.

аспірантка, викл. кафедри соціальної роботи
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

У молодіжному середовищі гендерні взаємини мають свою специфіку, що зумовлене особливостями розвитку та соціальним становищем даної демографічної групи. У процесі гендерної соціалізації молоді люди оволодівають новими соціальними статусами, освоюють місце у системі соціальних відносин, осмислюють власну гендерну ідентичність, усвідомлюють відмінні риси жіночої/чоловічої індивідуальності, переосмислюють значення гендерних стереотипів, установок і статеворольової поведінки, котрі припустимі для юнаків і дівчат, жінок і чоловіків [1, 4-7].

Гендерні відносини у молодіжному середовищі характеризуються наступними особливостями:

–гендерні уявлення у молодіжному середовищі здебільшого відповідають стереотипам: чоловік – забезпечує родину, дружина виховує дітей;

–у спілкуванні юнаків і дівчат виникають комунікативні труднощі, характерним є недостатній рівень культури міжстатевих стосунків, відсутність необхідних знань і навичок правильної побудови міжособистісних взаємовідносин;

–молоді люди не завжди правильно розуміють зміст поглядів на шлюб, внутрішньосімейні взаємини, розподіл сімейних ролей, що в майбутньому веде до психологічної несумісності, внутрішньосімейних конфліктів;

–невизначеність юнаків та дівчат щодо майбутнього професійного та сімейного життя у гендерному аспекті;

–звужені можливості для самореалізації та розвитку особистісного потенціалу під тиском гендерних стереотипів;

–молодь схильна до сприйняття та втілення у життя партнерських гендерних відносин, більшість молоді дотримуються егалітарних поглядів стосовно кар'єри, професіоналізму та материнства;

–уявлення дівчат є більш гнучкими і змінюються в бік егалітарного розподілу гендерних ролей, тоді як уявлення юнаків залишаються більш традиційними;

–юнаки та дівчата цікавляться питаннями взаємовідносин між статями, прагнуть до аналізу міжособистісного спілкування;

–зростання впливу гендерної освіти та гендерного виховання.

Наведений перелік дозволяє зробити висновок, що гендерні відносини у молодіжному середовищі характеризуються, з одного боку, збереженням тиску патріархальних гендерних уявлень, а з іншого боку – посиленням егалітарних тенденцій, що робить молодість сприятливим періодом для формування гармонійних гендерних відносин, прищеплення навичок взаємодії на засадах гендерної рівності.

З метою визначення факторів, що сприяють побудові гармонійних гендерних відносин у молодіжному середовищі, нами було проведено опитування студентів-майбутніх соціальних педагогів.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що найбільшу роль (4,5 бали) відіграє установка на партнерство – спільне розв'язання певних проблем, при чому дії партнерів спрямовані не один на одного, а на позитивний кінцевий результат, а також схожі цінності партнерів та толерантність – здатність до прийняття системи цінностей іншої статі або іншого типу гендеру.

Значну, проти менш вагому роль (4 бали) студенти відвели напрямам розширення зон самореалізації юнаків та дівчат, формуванню образу чоловіка та жінки як повноцінних та рівноправних особистостей шляхом реконструкції гендерних стереотипів, високому рівневі культури міжстатевих стосунків.

Фактори, пов'язані з високою комунікативною компетентністю партнерів, врахуванням настрою співрозмовника; позитивним сприйняттям представника іншої статі та установкою на довіру посіли третє місце (3,8 бали). Порівняно невисоку оцінку як фактори, що сприяють гармонізації гендерних відносин, отримали збалансована гендерна політика, правове забезпечення гендерної рівності, вирішення реальних соціальних проблем чоловіків і жінок (3,7 бали). Найменш ефективними, на думку респондентів, є формування гендерної чутливості до дискримінації, насильства та розвиток андрогінних якостей особистості (3,3 бали).

Ефективність впливу просвітницької діяльності, гендерного виховання, формування досвіду рівноправного співробітництва, за оцінками студентів, виявилася невисокою – 3,5 бали. Така ситуація, на думку опитаних, пов'язана з недостатньою кількістю заходів, відсутністю інформативного наповнення, яке відповідає особливостям гендерних відносин у молодіжному середовищі, використанням малоефективних форм роботи, орієнтованих переважно на пасивне засвоєння матеріалу. Вищевикладене дозволяє зробити висновок про необхідність проведення просвітницьких заходів у молодіжному середовищі з використанням інтерактивних форм роботи.

Література

1. Терзі П. П. Формування гендерної культури студентів вищих технічних навчальних закладів : автореф. дис..канд. пед. наук : 13.00.04 / П. П. Терзі. – Кіровоград, 2007. – 21с.
2. Омельченко О. Гендерные отношения в молодежной среде [Электронный ресурс] / О. Омельченко // Режим доступа : <http://www.apn-nn.ru/540755.html>